

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Sabino martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

rendum iusti iudicis, obliterata videantur. Pessimam contra nos incitatum inuidiam extingue, & ab inuidorum peste tutos integrosque conserua: vt sine offensione salutis semitam conficientes, almi præsidiij tui præconium lætis animis celebremus, in Christo Iesu Domino nostro: Cui gloria & imperium in secula seculorum.

MARTYRIVM SANCTI SABINI,

ex Simeone Metaphraсте.

Lmpicante Diocletiano, edictum per vniuersum orbem terrarum promulgatum est, vt qui iussis eius non obtemperarent, nec dijs immolarent, supplicijs excruciatu necaretur. *13. Martij.* Quæ quidem fama per omnem Aegypti regionem peruagata est. Quamobrè cum magna aduersus Christianos persecutio vigeret, & tota Aegyptus ea tempestate iactaretur, Sabinus quidam Hermopoli princeps, atq; illustri loco natus, Christianeq; religionis cultor egregius, in ea reru perturbatione à ciuitate discessit, & in parua domùcula cù alijs Christianis habitabat, & nocte atque die ieiunijs & precationibus incubebat. Sed cum multi Christiani essent comprehensi, omnesq; Sabini celebre nomen detulissent, ab iniquis hominibus diligenter quærebatur. Ad quos cum mendicus quidam post aliquot dies accessisset, qui solebat ab illis cibum accipere, (sciebat autem locum, vbi sanctus Sabinus comorabatur) Quid vultis, inquit, mihi dare, & ostendam vobis, vbi Sabinus, quem quæritis, delitescit? Huic cum duos nummos dedissent, secuti sunt eum, & ad locum peruenit, pulsaruntq; fores, tanquam aliquid vellent sibi responderi. Cum autem vnus è fratribus aperuisset, vt, quid vellent, intelligeret, statim irruerunt homines scelerati, & sanctum Sabinum cum sex alijs fratribus stantem & psallentem offenderunt, vincitosq; extra domum extraxerunt. Cumq; quæsisset, quis eorum esset Sabinus, & comperissent, eum separatim duabus catenis vinxerunt, iniectoq; ceruici eius graui vinculo, ad Præfectum duxerunt.

Tunc autem Hermopoli præerat quidam nomine Arianus, qui cum ad fluminis ripas egressus esset, procul adspexit multitudinem cum magna militu manu venientem: & relicta fluminis ripa, in locum quendam floridum & amœnum animi gratia se contulit, ac duabus post horis, sublatis oculis, vidit sanctum Sabinum, qui à magna militum copia trahebatur, & ad tribunal: Quis est, inquit, ille, quem nostri ordinis milites ducunt? Respondit: Vnus aliquis, domine Princeps, vt arbitror, ex infelicibus Christianis. Et paulò post milites accedentes, per tribunal nunciarunt, eum esse Sabinum Christianorum propugnatorem, quem ipse conquirendum mandasset. Quo audito, vehementer lætus: Gratias, inquit, ago benignis & immortalibus dijs. Statimque iussit tribunal constitui. Et ipse in sella sublimi sedens: In iudicium, inquit, adducatur flagitiosus Sabinus, impiæ Christianorum secte studiosus. *Sifitur ad tribunal.* Tribunal. Tribunus statim adduxit, & ait: Sabinum, quem amplitudo vestra iussit comprehendi, sistimus ad tribunal vestrum. Doceat, inquit Arianus Præfectus, nomen & fortunam, & vnde sit. Respondit sanctus: Sabinus vocor, & Christianus sum. Seruus es, inquit Præfectus, an liber? Respondit Sabinus: Liber sum, & dum per etatem licuit, in militia Ducis locum obtinui. Cur, inquit Præfectus, militiam talè deserere maluisti, quàm diuinis Imperatoribus & legibus ipsorum parere? Quia animaduerti, respondit Sabinus, decreta eorum aduersum Christi seruos iniusta, elegi magis abiectus esse in domo Dei mei, quàm habitare in tabernaculis peccatorum. *Pfal. 83.* Non audisti, inquit Præfectus, ab Imperatoribus fuisse constitutum, vt in omnibus prouincijs & regionibus omnes vbiq; dijs propitijs immolent atq; sacrificent? Impium istud edictum, respondit Sabinus, vt antè dixi, nos minimè laruit, neq; leges, quibus multos offenderunt & perdidit. Quæ quidem leges quoniam abhorrent à natura, imprudenter ipsi Imperatores Dominu suum, & de ipsis optimè meritum iniuria afficiunt. Ego verò Deo meo Christo Iesu sacrificio, & ipsum solum adoro.

His verbis indignatus Arianus Præfectus: Malu, inquit, caput, audes in gloriosos Imperatores nostros, & leges ipsorum maledicta conijcere, quas quidè nobis pro humanitate sua ad communem salutem tulerunt? Scito, inquit Sabinus, o Præfeste, te minis tuis nunquam effecturum, vt dijs immolem. Hæc cum audiisset Præfectus: Ego, inquit, decorum adductus beneuolentia, benignus erga te sum. Quamobrè confitere beneficos

Præclara Sabini sententia.

ficos esse veros deos. Quod si recusas, tormēta & cruciatus, quibus afficiendus es à me, efficient, vt eos cognoscas esse veros deos. Nunquàm, inquit Sabinus, terrebis me tormentorum minis. Diuinis, inquit Præfectus, augustisque legibus tormenta varia præscripta sunt, quibus excrucieris, si contumax permanseris. Si terrena, inquit Sabinus, tormenta & cruciatus sic extimescimus, quotquot illa sint, quæ nobis, nisi vanis dijs sacrificemus, proposita sunt, cum nec perpetua esse queant, nec sine fine hominem illis affectum cruciare: quanto magis metuentus est nobis Christus Iesus, qui supplicijs aduersus impios paratis potest eos, qui sibi non obediuerint, afficere in sempiternum? Oporteret igitur potius timere Deum, & Dominum nostrum Iesum Christum, quàm eos, quos deos dicitis, qui sunt vani. His auditis, Ego, inquit Præfectus, admonui te, vt resipisceres, & deos esse fatereris: quod si recusaueris, te vel inuitum cogam id facere. Confiteri igitur, & noli vim expectare. Tū me me, respōdit Sabinus, coges fateri deos, quos asseris? Ego potius cogam te coram vniuerso hoc populo confiteri, esse Deum in celo, nec vllum esse alium, nisi Christum Iesum Sabini Deum.

Crudelissimi melaniatur.

Tunc Præfectus vehementer commotus, iussit eum in armamentario suspendi, & dissecari. Quo quidem modo sic excruciatu est sanctus Dei martyr, vt carnes eius omnes in solum cōciderent. Et Præfectus, Nondum, inquit, immolare vis deis? Minime verò, respondit Sabinus. Vnus autem ex aduocatis, qui adstant, nomine Bisambo; Domine, inquit, non est amplius mentis compos, sed animam agit ac moritur. Sabinus statim magna voce: Sum, inquit, planè mentis compos, nec vlllo modo sensum amisi. Quamobrem absit, vt à Deo, qui me procreauit, abaliener. Adhuc, inquit Arianus, audax es & obstinatus? Verum ego te hic non afficiam supplicio, Antinopolim peramus, & illic dicces esse veros deos, quibus Imperatores sacrificare nos volunt. Sabinus igitur ante Præfectum Antinopolim ducebatur. Cumque aliquot horis prius fluium traiecisset, paulisper prope ripam respirabat, & à custodijs obseruabatur. Exibant autem è ciuitate multæ turbæ, vt beatum Martyrem conspicerent. At Præfectus, conscensa nauis, Antinopolim, quò sanctum Sabinum præmiserat, contendebat. Sed cum sanctus Dei martyr à circumstantibus turbis intelligeret, Præfectum in nauim conscendisse, vt in ipsam urbem ingrederetur, surrexit, & stans in medio vniuersi populi orauit: Deus meus, inquit, Christe Iesu, propter quem hos dolores pertuli, & triumphans ac nudus conspicior ab hac multitudine, exaudi me hodie, & extende potentem manum tuam, & illustra nomen tuum, & me peccatorem atque inutilem seruum tuum exaudi in medio huius populi. Sic illustrabitur sanctum nomen tuum, si retinueris iniquum Præfectum in medio fluminis, nauimque ipsius ita cohibueris, vt moueri non possit, sed in periculo versetur, donèc ipse honoret celeberrimum & maximum nomen tuum, id quod se facturum negauit.

Præfectus fluctibus iactatur.

Hæc cum à sancto Sabino dicerentur, nauis in medio fluminis cohibita est, & valde fluctibus iactabatur. Quod vbi Præfectus animaduertit, ad eos, qui secū erant in nauis, Videtis, inquit, quid acciderit? Aliquid fortasse dixit ille magus, & præstigij eius factum est, vt in medio fluminis cōrceamur. Ego expauesco, dum magia ipsius vim considero. Iussit igitur, vt alia nauigia ferrent auxilium. Et qui cum ipso erant in nauis, magna voce significarunt, vt nauigia ad opitulandum accederent. Sed cum nauigia ad locum, vbi erat nauis Præfecti, peruenissent, ipsa quoque vehementer ventis & fluctibus iactabantur: cumque regredi conarentur, summum periculum adibant. Vnum porro nauigium ex illis, cum ad Præfecti nauē non posset appropinquare, reuertebatur. Clamauit autem Præfectus ad eos, qui in illo erant nauigio: Ad ripam, inquit, accedite, & quædam ante urbem, nomine Sabinum, conquirete, qui tormentis affectus est, & ei dicite, cur nos magia sua prohibeat cursum nostrum conficere, & ad fluminis ripam peruenire: Sed ipse tormenta omnino formidat, & idcirco nos vetat traicere. Iussa facessunt, qui erant in nauigio, inuentoque sancto Sabino, mandata nunciant. At ille respondens, Viuit, inquit, Dominus Deus meus Iesus Christus, propter quæ hæc ego patior, Nō prius ad ripam peruenies, quàm confitearis nomen Domini mei Iesu Christi. Hermeas autem vnus ex illis, qui sanctum Sabinum custodiebant: Quomodo, inquit, intelligere poteris, vt rē Præfectus confiteatur, cum procul absit? Respondit sanctus Sabinus, & ait: Quando literas exarauerit, quibus Deum meum confiteatur, easque mihi, vobis omnibus presentibus, legēdas miserit, tūc ipsi licebit in urbem ingredi. Rediētes igitur cū nauigio, retulerunt ea, quæ sanctus Sabinus responderat. Iamque ipse vnā cum illis, qui secū erant, de salute desperabat. Itaque chartam flagitauit, & scripsit hæc verba: Vnus est Deus Sabini, Christus

Præfectus cogitur Christi.

DE S. SABBINO MARTYRE.

257

Christus Iesus, post quem non est alius. Quæ cum essent ab illo scripta, & ad sanctum Sabinum missa, tranquillitas confestim subsæcuta est, & nauis ad ripam peruenit.

Cum igitur Præfectus in urbem ingressus esset, & in tribunali sederet, iussit ad se sanctum Sabinum adduci, & sic eum est allocutus: Tu quidem facinus & dijs & Imperatoribus inuisum & execrandum aggressus es, quippe qui, magia adhibita, nos in medio fluminis cohibuisti, & viribus tuis abusus es in me, quantum tibi collibuit. Quare si quid ego quoque possum, in te id exercebo. Tum quaternas iussit faces accensas inferri, & athletam Christi quaternis funibus extensum ad quatuor palos alligari, facesque ventri, & lateribus eius subijci, donec carnes ipsius, instar cere liquefactæ, deflueret. Quibus ille cruciatibus affectus nullam vocem emisit, sed perinde sustinuit omnem acerbitatem, ac si non ipse, sed alius pateretur. Arianus Præfectus: Dic, inquit, mihi, stulte, quid tibi vult hoc, quod nihil sentis, cum tam vehementer & acerbè torquearis? Quid expectas, aut in quem speras? Spes meas, inquit sanctus Sabinus, in Deo meo Iesu Christo positas habeo, qui potest me ab inanibus tormentis tuis liberare, & regno suo æterno dignum efficere. Vis igitur, inquit Præfectus, miserè interire? Respondit Christi pugil: Si moriar, rursùm, vt dixi, vitam habebò sempiternam. Quibus verbis Præfectus furore concitatus, ad milites: Ecce, inquit, Solem vobis & Lunam testor, me varijs tormentis operam dedisse, vt impius iste respiceret: verùm ipse, quemadmodum cernitis vos omnes, qui urbem incolitis, adduci non potuit, vt dijs immolaret, ac seruaretur, sed maluit cruciatibus mori. Oportet igitur in ipsum sententiam ferri. Atque ita locutus, imperauit, vt in flumen proijceretur, & in profundo periret.

Atrocissimè sauit in martyrem.

Compræhensum igitur milites ad ripam fluminis perduxerunt, & saxum ingens pedibus eius alligârunt, vt sic eum ex ludicis sententiâ in flumen proijcerent. Cum autem quidam ex fratribus cibos attulissent, vt ederet: Quid, inquit ille, charissimi fratres, laborem hunc suscipitis? Ego non vescar amplius cibo terreno, quippe qui propero ad illas epulas, quas nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt. Cupio autem vos omnes, qui me sequimini, atque cõspicitis, ita certare, vt digni efficiamini vita sempiterna. Hec illum loquentem ministri in scapha nauigij cum saxo, quod pedibus eius suspenderant, imposuerunt. Cumque ad fluminis medium peruenissent, ille rursùm magna voce multitudinem adstantem, & prospicientem allocutus est ad hunc modum: Adspicite me, & meî memores estote, & cum die crastina quieueritis, tertia ab hinc die accedite à parte Boreæ, quæ respicit ciuitatem, & corpus meum in terram sub ductum reperietis. Volo autem, vt saxum hoc, quod pedibus meis suspensum est, simul cum meo corpore sepeliatis. Hæc cum dixisset sanctus Dei pugil Sabinus, sublaris in cælum oculis orauit: Domine, inquiens, Iesu Christe, gloria tibi, qui per me seruum tuum indignum res magnas & admirabiles effecisti, & homines improbos confidisti, ostendens potentiam eorum infirmam, & inania tormenta, seruum autem tuum fortitudinis corona decorans, & in conspectu totius multitudinis gloriosum efficiens. Ago tibi gratias, Pater, & nomen tuum sanctissimum veneror, qui largitus es mihi, vt te confiterer, & sanctum filium tuum Iesum Christum, & spiritum sanctum tuum authorem vitæ, & prædicarem nullum esse Deum præter te, neque in cælo, neque in terra, neque in mari. Qui seruas omnes sperantes in te, suscipe animam meam in pace, & dignum me fac æterno regno. Hæc locutum impij ministri in medium flumen proiecerunt.

Esa. 64.
1. Cor. 2.

Eius præcatio extrema

Tertio autem post die factum est id, quod beatus Sabinus prædixerat. Accedentes enim ad locum, à S. Sabino præscriptum, viri illi, qui fuerant certaminis eius spectatores, almas ipsius atque venerandas reliquias inuenerunt. Et quidam ex ipsis zelo bono compulsi, vesperi eas suscipientes, clam propter metum Præfecti in domunculam comportauerunt, & vnguentis conditas, in arca noua prope ciuitatē reposuerunt vnâ cum ipso lapide, quemadmodum ille præceperat. Martyrio coronatus est sanctus Christi Sabinus 3. Idus Martij, regnante impio Diocletiano, immò verò Domino nostro Iesu Christo: cui gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

VITA